

Το πράσινο και το κόκκινο στο νέο ιδεολογικό φάσμα.

Η Νέα Ρώμη και η Νέα Αριστερά.

*Συνέντευξη του Μίμη Ανδρουλάκη, Βουλευτή ΠΑΣΟΚ, υποψηφίου στη Β' Αθηνών,
στο Βασίλη Σκουρή
για την ΗΜΕΡΗΣΙΑ του ΣΑΒΒΑΤΟΥ*

Τα τελευταία χρόνια έχεις κάνει κεντρικό θέμα στα βιβλία σου τη «διαχείριση κινδύνου και κρίσεων» αλλά το κράτος ακόμη μία φορά αποδεικνύεται ανίκανο να διαχειριστεί με στοιχειώδη επάρκεια ακόμη και παραδοσιακούς κινδύνους όπως οι πυρκαγιές...

Φαντάσου πόσο πίσω είναι η πολιτική στη διαχείριση νέων μορφών αβεβαιότητας όπως αυτές που σημαδεύουν τις καταγιστικές μεταβολές στη χρηματοοικονομική σφαίρα.

Εννοείς τις τελευταίες ανακατατάξεις στον επιχειρηματικό τομέα;

Ναι, υπάρχει χάσμα ανάμεσα στις δυνατότητες της πολιτικής και των ρυθμιστικών αρχών και στη ταχύτητα που κινούνται τα πράγματα στις αγορές. Ένας στους πέντε βουλευτές στη Βρετανία δεν καταλαβαίνει τίποτε απ' ό,τι γίνεται δίπλα, στο Σίτυ. Στην Ελλάδα το ποσοστό είναι απελπιστικά μικρότερο. Φάνηκε και στη συζήτηση για το σκάνδαλο των ομολόγων.

Σε σόκαρε ότι μία διακεκριμένη επιχειρηματική οικογένεια όπως οι Δασκαλόπουλοι πούλησε στη Marfin τη Vivartia;

Σε άλλες χώρες πολύ πιο θρυλικά οικογενειακά ονόματα, ιδιαίτερα κληρονόμων τρίτης γενιάς, υπέκυψαν στις σειρήνες της πλημμυρίδας του χρήματος. «Στη Ρώμη όλα πουλιούνται» έγραψε ο Σαλλούστος. Στην Νέα Ρώμη είναι δομικό χαρακτηριστικό της.

Τι θα όριζες ως Νέα Ρώμη;

Το Νέο Καπιταλισμό! New Capitalism! Τα χρηματοοικονομικά μέσα υπερέχουν της παραγωγής, είναι πολλαπλάσια του ετήσιου παραγόμενου πλούτου. Το παγκόσμιο υπερέχει του εθνικού. Ο διαχειριστής κεφαλαίων, παραδοσιακός, ή «εναλλακτικός» ή ο κερδοσκόπος υπερέχει του μάντζερ της παραγωγής. Ας πούμε μεταφορικά ο «Βγενόπουλος» επικρατεί του «Δασκαλόπουλου». Νέα σύνθετα «παράγωγα» χρηματοοικονομικά προϊόντα ρίσκου αναπτύσσονται πάνω στα παραδοσιακά (ομόλογα, μετοχές, εμπορεύματα, συνάλλαγμα). Νέοι «εναλλακτικοί» χρηματοοικονομικοί παίκτες αναδύονται όπως τα hedge funds και τα private equity και τα σύνορά τους γίνονται όλο και πιο θολά με τους παραδοσιακούς παίκτες

όπως είναι οι τράπεζες. Αρκεί να σου πω ότι αυτές τις ημέρες στα μεγάλα παγκόσμια hedge funds τα κεφάλαια των ασφαλιστικών ταμείων ξεπέρασαν αυτά των σούπερ πλουσίων. Στο συσχετισμό του μάκρο- (long) και βραχυπρόθεσμου (short) στις τοποθετήσεις των κεφαλαίων η επικράτηση του δεύτερου είναι σαρωτική. Η παλιά σχετική αυτονομία των εθνικών κεφαλαίων έχει διαβρωθεί. Πρόκειται για μία βαθιά μετάλλαξη του καπιταλισμού που φέρνει σε πρώτο πλάνο νέες πολιτικές, ρυθμιστικές και κοινωνικές προκλήσεις.

Και η πολιτική τι κάνει;

Αν είσαι Αλογοσκούφης έχεις ξαπλάρει ευτυχισμένος πάνω στο φουσκωτό στρώμα σου κι όπου σε πάει, αν και προσεύχεσαι να γίνουν το ταχύτερο οι εκλογές πριν έρθει η καταιγίδα ή πριν την πλημμυρίδα διαδεχθεί η άμπωτης στην παγκόσμια ρευστότητα. Άλλοι βλέπουν με το πρίσμα του χθες αυτή την εξέλιξη και περιορίζονται σε αμυντικές καταγγελίες ρουτίνας με μηδενική απόδοση.

Οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις θα συνεχιστούν;

Είναι πάντως δρόμος με δύο αντίθετες λωρίδες κυκλοφορίας. Όπως εξαγοράζεις εσύ στο εξωτερικό μπορεί και να σε εξαγοράσουν. Κάθε φορά πρέπει να αξιολογείς συγκεκριμένα ποια εξαγορά προσθέτει αξία σ' όλο τον αστερισμό των συμφερόντων που αποτελούν μία επιχείρηση (μέτοχοι, εργαζόμενοι, καταναλωτές, φορολογούμενοι, κ.λ.π.), στην επιχειρηματική κουλτούρα καθώς και στη δυναμική και εξωστρέφεια της οικονομίας. Και ποια εξαγορά είναι απλώς σπεκουλαδóρική που βιάζεται να πουλήσει και να φύγει.

Πότε παρεμβαίνεις σε μία εξαγορά όταν έχεις ελεύθερη και ανοιχτή αγορά κεφαλαίου;

Αν αφορά μεγάλες τράπεζές σου, σε ενδιαφέρει να διασφαλίσεις ως δημόσιο αγαθό τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού σου συστήματος και εξακριβώνεις αν ο αγοραστής έχει ή όχι τα εκέγγυα αυτά ή είναι ένα απροσδιόριστο αδιαφανές fund που απλώς ξεπλένει χρήματα. Αν ένα και μόνο fund σε μία μικρή αγορά όπως η Ελληνική πάει να συγκεντρώσει τον έλεγχο πολλών και μάλιστα κρίσιμων κλάδων της οικονομίας σου δημιουργείται σοβαρός κίνδυνος όταν αυτό χρεοκοπήσει ή μεταβάλλει απότομα τις επιλογές του. Γι' αυτό παρεμβαίνεις έγκαιρα, αποτρεπτικά στο όνομα του ανταγωνισμού. Αν το Oyak Fund, το πράγματι εντυπωσιακό «επενδυτικό κεφάλαιο» του ασφαλιστικού ταμείου των Τούρκων αξιωματικών, πάει να αγοράσει ένα μεγάλο πακέτο στον ΟΤΕ μπορείς να βάλεις περιορισμούς.

Η συζήτηση αυτή είναι βέβαια ευρωπαϊκή.

Ναι, ευρωπαϊκή και παγκόσμια. Συχνά όμως στις ισχυρές χώρες μεταμφιέζεται σε ένα νέο προστατευτισμό ή ένα νέο καλυμμένο «ιμπεριαλισμό». Η παγκοσμιοποίηση είναι καλή όταν αγοράζουμε και δαιμονική όταν μας αγοράζουν. Οι Γάλλοι και οι Αμερικανοί είναι πρωταθλητές στην υποκρισία. Τώρα πάνε να κολλήσουν και οι Γερμανοί.

Πρόβλημα όμως υπάρχει...

Ναι, ανησυχούν τώρα έντονα και οι Γερμανοί από τα «επενδυτικά κεφάλαια» που δημιουργούν, πολύ σωστά, οι Κινέζοι, οι Ρώσοι και οι άλλοι πετρελαιάδες για να εκμεταλλευτούν τα πλεονάζοντα κεφάλαιά τους. Τα θεωρούν κρατικά τα οποία μπορεί ενδεχομένως να λειτουργήσουν με κριτήρια πολιτικά κι όχι της αγοράς και θέλουν να βάλουν κάποιους περιορισμούς σε στρατηγικούς τομείς όπως είναι η αμυντική βιομηχανία, η αεροναυπηγική, η ενέργεια και σ' ορισμένες περιπτώσεις οι τηλεπικοινωνίες. Δεν αναφέρονται γενικά στα «ξένα». Έτσι σκέφτονται είτε τον περιορισμό του 15%, είτε τη «χρυσή μετοχή» για να μπλοκάρουν μία εξαγορά, είτε, όπως οι Αμερικανοί για θέματα ασφάλειας, έχουν μία Επιτροπή Ελέγχου Ξένων Επενδύσεων. Βέβαια η Έμμα Μπονίνο, η αριστερή υπουργός Εμπορίου της Ιταλίας λέει «δεν με ενδιαφέρει ποιοι θα αγοράσουν την Alitalia, αν είναι Κινέζοι ή Εσκιμώοι, φτάνει να τα καταφέρουν με βάση τις προδιαγραφές μας».

Υπάρχει κίνδυνος για ένα οικονομικό πατατράκ σ' όλο αυτό το περίτεχνο σύστημα που περιγράφεις ως νέο καπιταλισμό;

Αυτός βασίζεται σε μία φρενήρη μεταβίβαση ρίσκου. Κανείς δεν ξέρει που ακριβώς καταλήγει. Διασκορπίζεται, διαχέεται το ρίσκο στο χρηματοοικονομικό σύμπαν και συνεπώς γίνεται ακίνδυνο, θα πουν οι αισιόδοξοι. Όχι, θα συγκεντρωθεί επικίνδυνα σ' ένα κρίκο του παγκόσμιου χρηματοοικονομικού συστήματος και τότε θα αρχίσει το «πανηγύρι» ισχυρίζονται οι απαισιόδοξοι. Ομαλή προσγείωση σ' ένα νέο επίπεδο ρύθμισης ή «δημιουργική καταστροφή» η οποία θα ωριμάσει το τοπίο του νέου καπιταλισμού;

Νέος Καπιταλισμός λοιπόν αλλά διερωτώμαι αν μπορούμε να μιλούμε για νέο Σοσιαλισμό. Ένας ανερχόμενος αστέρας των Γάλλων σοσιαλιστών ζήτησε την απάλειψη του όρου «σοσιαλισμός» και στο ΠΑΣΟΚ παλαιότερα υπήρξε πρόταση ακόμη και για αλλαγή ονόματος.

Ποτέ δεν πίστεψα στην μηχανική της αντικατάστασης ενός «συστήματος» από ένα «άλλο». Σοσιαλισμός είναι η κίνηση μέσα στο σημερινό κοινωνικό σχηματισμό που μεταβάλει σταδιακά την υπάρχουσα τάξη πραγμάτων προς υψηλότερα επίπεδα κοινωνικής δικαιοσύνης, δημοκρατίας, συμμετοχής, αυτή που αυξάνει τις ευκαιρίες, τις δυνατότητες και τις επιλογές ιδιαίτερα των οικονομικά αδυνάτων. Νέος Σοσιαλισμός σήμερα είναι το πράσινο

κίνημα (βιώσιμο περιβάλλον) που συναντά το κόκκινο (κοινωνική δικαιοσύνη) και προσανατολίζουν μαζί, ρυθμίζουν και μετασχηματίζουν το παγκόσμιο μπλε, δηλαδή τις αγορές και το νέο καπιταλισμό. Αυτό το ιστορικό σχέδιο βρίσκεται στην ημερήσια διάταξη της ανθρωπότητας και όχι η αντικατάσταση ενός «συστήματος» από ένα άλλο κατασκευάσμα, «επινοημένο» από μία σοφή πρωτοπορία. Το πρασινοκόκκινο δεν απαλείφει το μπλε των αγορών, το κάνει, ας πούμε, ανοιχτό «μελιτζανί» Αυτό είναι το ιδεολογικό φάσμα της Νέας Αριστεράς και Κεντροαριστεράς του 21^{ου} αιώνα. Αυτό πιστεύω ότι θα είναι το ΠΑΣΟΚ της επόμενης δεκαετίας - εικοσαετίας.

Προς το παρόν το ΠΑΣΟΚ όπως και όλο το πολιτικό σύστημα ομφαλοσκοπεί για την ημερομηνία των εκλογών.

Εκλογές μπορεί να κερδίσει το Σεπτέμβρη ή τον Μάρτη και να κυβερνήσει καλύτερα μόνο το ΠΑΣΟΚ της επόμενης δεκαετίας. Διαφορετικά θα την πάθουμε σαν το αμερικάνικο Πεντάγωνο που σχεδιάζει ένα πόλεμο με βάση τον προηγούμενο, το Ιράκ II με το Ιράκ I και έτσι καταλήγει στην αποτυχία. Να κοιτάξουμε πολύ μπροστά ενώ θα ρίχνουμε πότε-πότε ματιές προς τα πίσω μέσα από το καθρεπτάκι μας. Όχι ένα βήμα μπρος, δύο πίσω.

Μετά τη συγκρότηση της Εκλογικής Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ τι μήνυμα πρέπει να σταλεί κατά τη γνώμη σας μέσω των ψηφοδελτίων;

Η Εκλογική Επιτροπή είναι παράδειγμα προς αποφυγή. Εκεί έπρεπε, πέρα από ένα εύλογο ποσοστό κεντρικών καθιερωμένων στελεχών, να αντιπροσωπεύονται οι δημιουργικές δυνάμεις του κοινωνικού ΠΑΣΟΚ και της ευρύτερης κοινωνικής αριστεράς και κεντροαριστεράς στις επιστήμες, στην τέχνη, την καινοτομία, την οικονομία, το πράσινο κίνημα και την αυτοδιοίκηση. Δυστυχώς σ' όλο το πολιτικό σύστημα η θρησκεία του status quo και οι κλειδωμένες ιεραρχίες εκ των άνω μπλοκάρουν τους δρόμους της ποιοτικής ανανέωσης. Ένας καινούργιος άνεμος χρειάζεται.

Τι μήνυμα πρέπει να στείλει το πολιτικό σύστημα μετά την εθνική καταστροφή στους εμπρηστές;

Με μία έννοια τους έχει στείλει το μήνυμα «κάψτε κι άλλο». Αυτό άλλωστε δεν συμπυκνώνει η αναθεώρηση του άρθρου 24; Πρέπει το πολιτικό σύστημα να βιώσει αυτοκριτικά το γεγονός ότι ζούμε ακόμη δασικώς στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και στους πλασματικούς τίτλους της που διαθέτουν μητροπόλεις και καταπατητές στον Υμηττό, στο Ποικίλο Όρος, στην Πεντέλη, παντού, ότι δεν έχουμε δασολόγιο και κτηματολόγιο, ότι δεν γκρεμίζονται βίλες στα καμένα, ότι έχουμε χαμηλής απόδοσης κρατική μηχανή, ότι, ότι... Τέλος ότι δημιουργήσαμε μία οικονομία και κοινωνία όπου κυρίαρχο όνειρο είναι μία θέση στο Δημόσιο ή ο εύκολος πλουτισμός με οικοπεδοποιήσεις με κάθε τίμημα, ακόμη και με τη φωτιά, κι όχι η γνώση, η καινοτομία, η αποδοτική εργασία κι η αυτοδημιούργητη επιχειρηματικότητα. Αυτή είναι η ελληνική Άγρια Δύση! (Far West)

Να πούμε λοιπόν σαν ιδεολογικό συμπέρασμα ότι το πράσινο και το κόκκινο ταυτίζονται;

Όχι αυτόματα. Μπορεί το πράσινο να επιβαρύνει άμεσα τους φτωχούς με πράσινους φόρους και να εξυψώνει την ποιότητα ζωής των πλουσίων με τα πράσινα κίνητρα για βιοκλιματική αρχιτεκτονική και πολεοδομία στις προνομιούχες περιοχές τους. Γι' αυτό η ελαχιστοποίηση μέχρι μηδενισμού του ΦΠΑ σε βελτιώσεις των κτηρίων που εξοικονομούν ενέργεια πρέπει να είναι κοινωνικά προοδευτική. Το πράσινο πρέπει υποχρεωτικά να διασταυρώνεται με το κόκκινο και να ξεκινά από το περιβάλλον των οικονομικά αδυνάτων (χώροι εργασίας, σπίτια και γειτονιές τους). Ας πούμε από τη Δυτική Αττική. Το προσωπικό μου όραμα από φοιτητής ήταν να ενώσουμε την Πεντέλη με το μέτωπο της θάλασσας και το Ποικίλο Όρος με τον Υμηττό με πράσινους διαδρόμους φυσικού αερισμού και δροσισμού με τα πάρκα, τα στρατόπεδα, τα ρέματα, τις δενδροφυτεμένες πεζοδρομήσεις όπου δημιουργούνται θερμικές νησίδες, τις «πράσινες στέγες», τις απαλλοτριώσεις οικοδομικών τετραγώνων για μικρά πάρκα με παροχή τίτλων ιδιοκτησίας σε καλύτερα σημεία, τη γενικευμένη χρήση ψυχρών χρωμάτων, υλικών και μονωτικών στα κτήρια. Αυτό είναι ένα «πρασινοκόκκινο» σχέδιο για να ρίξουμε το λιγότερο 4-5 βαθμούς τη θερινή θερμοκρασία στο Λεκανοπέδιο.